

สรุปคำสอนของสภาสังคายนาวาติกันครั้งที่สอง

แปลโดย คุณพ่อชัชวาล แสงแก้ว

1. การเผยแสดง (ความจริง)

1. พระเป็นเจ้าได้ทรงเปิดเผยพระองค์เองแก่มนุษย์ เหนือสิ่งใดทั้งหมด พระองค์ได้ทรงแสดงน้ำพระทัยของพระองค์ที่พอพระทัยช่วยมนุษย์ให้รอด นั่นคือ ชักจูงพวกเขาให้มามีชีวิตร่วมอยู่กับพระองค์
2. พระเป็นเจ้าได้ทรงทำให้การเผยแสดง (ความจริง) ของพระองค์สมบูรณ์ โดยกิจการและพระวาจา เพราะเหตุนี้ การเผยแสดง (ความจริง) จึงเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงๆ คือ เป็นความจริงในประวัติศาสตร์ชาติมนุษย์
3. บทสรุปการเผยแสดง (ความจริง) ของพระเป็นเจ้าคือ พระเยซูคริสตเจ้า พระองค์ทรงคล้ายกับพระบิดา พระองค์ทรงเป็นพระหรรษทานและความรอดของพระเป็นเจ้าสำหรับมนุษย์ทุกคน เพื่อพบปะพระเยซูเจ้า ต้องพบปะความรอดที่มาจากพระเจ้า อาศัยพระองค์สัตบุรุษจะได้รับความสัมพันธ์กับพระบิดา
4. อัครสาวกเป็นชนกลุ่มแรก ที่ได้พบพระเมสสิยาห์ หรือพระผู้ไถ่ซึ่งพระบิดาได้ประทานให้แก่มนุษย์ ในองค์พระเยซูเจ้า อัครสาวกได้เชื่อในพระองค์ และได้สละโลหิต เป็นพยานยืนยันว่า พระเยซูเจ้าทรงเป็นพระผู้ไถ่มนุษยชาติ พวกเขาได้ประกาศพระวรสาร คือข่าวดีนี้แก่มนุษย์ทุกคน พวกเขาได้สอนให้คนอื่น เชื่อในสิ่งที่ท่านได้รับและได้เชื่อ
5. ประวัติศาสตร์แห่งการไถ่กู้ เริ่มต้นตั้งแต่พันธสัญญาเดิม ซึ่งพระเป็นเจ้าได้ทรงให้ไว้แก่อับราฮัม และบุตรหลานของท่านต่อมา คือบรรดาชนชาติยิว ดังที่พันธสัญญาเดิมได้เล่าไว้ ส่วนสำคัญที่สุดแห่งการไถ่กู้มนุษยชาติ ก็คือพันธสัญญาใหม่ ซึ่งพระเป็นเจ้าทรงให้แก่มวลมนุษย์ โดยทางพระบุตรแต่องค์เดียวของพระองค์ คือ พระเยซูคริสตเจ้า พันธสัญญาใหม่นี้ประทับตราไว้ด้วยพระโลหิตของพระคริสตเจ้าเอง พันธสัญญาใหม่นี้ เป็นพันธสัญญาสุดท้ายตายตัวตลอดไปสำหรับมนุษย์ เมื่อเป็นเช่นนี้ การสิ้นพระชนม์และการกลับคืนพระชนมชีพของพระเยซูคริสตเจ้า จึงเป็นจุดศูนย์กลางในเหตุการณ์ประวัติศาสตร์แห่งการไถ่กู้มนุษยชาติ อดีตกาลที่ผ่านมา มุ่งหาจุดศูนย์กลางนี้ และปัจจุบันกับอนาคตเป็นผล และเป็นการอยู่ยาวนานของจุดศูนย์กลางนี้
6. พระวาจาและกิจการ ที่พระเป็นเจ้าได้ทรงใช้ในการเผยแสดงพระองค์เองแก่มวลมนุษย์ ส่วนใหญ่อยู่ในพระคัมภีร์ ผู้ที่เชื่อทุกคน ควรรู้จักและรักพระคัมภีร์ และนำข้อคำสอนจากพระคัมภีร์มาปฏิบัติ

2. เสรีภาพทางศาสนา

7. มนุษย์มีสิทธิอันควรเคารพเทอดทูน ที่จะให้ความเชื่อทางศาสนาของตน เป็นที่ยอมรับ เขาจะต้องไม่ถูกบังคับบีบบังคับจากอำนาจภายนอกใดๆ หรือบุคคลผู้มีอำนาจ เพื่อให้นับถือหรือปฏิบัติตามหลักศาสนาใดศาสนาหนึ่ง เขาจะต้องไม่ถูกขัดขวางมิให้ปฏิบัติตามหลักศาสนาของตน กระนั้นก็ดี มนุษย์ทุกคนมีหน้าที่แสวงหาความจริงเกี่ยวกับพระเป็นเจ้าและพระศาสนจักร เมื่อเขาพบแล้ว เขาก็มีหน้าที่จะต้องเข้าถือและปฏิบัติศาสนกิจ

3. ศาสนาที่มีใช้ศาสนาคริสต์

8. ทุกศาสนามีสิ่งหนึ่งที่เหมือนกันคือ ความเชื่อในเรื่องพระเจ้า อาจจะมีการผิดพลาดในความคิดเกี่ยวกับพระเป็นเจ้า แต่ทุกศาสนายอมรับเหมือนกันหมดว่า พระเป็นเจ้าทรงเป็นผู้ทรงฤทธิ์อำนาจและทรงมีอย่างยิ่งใหญ่ เราคริสตชนจึงมีความเกี่ยวข้องใกล้ชิดกับคนที่นับถือศาสนาอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กับประชากรชาวยิวซึ่งเชื่อในพระเป็นเจ้าแห่งมหาบุรุษอับราฮัม และกับชาวมุสลิมซึ่งนับถือพระเป็นเจ้าผู้ทรงฤทธิ์อำนาจทุกประการแต่ผู้เดียว

4. พระศาสนจักร

9. พระศาสนจักรอยู่ในความเป็นจริง ที่สลับซับซ้อน ยากที่จะอธิบายด้วยคำไม่กี่คำ และยากที่จะให้คำจำกัดความที่ง่ายๆ ใดๆ ได้ เมื่อเป็นเช่นนี้ เราจึงกล่าวว่า พระศาสนจักรเป็นศีลศักดิ์สิทธิ์ หรือธรรมลึกล้ำ คำสองคำนี้หมายความว่า พระศาสนจักรอยู่ในความเป็นจริงที่เต็มดั่งไปด้วยสิ่งๆ ที่เกี่ยวกับพระเป็นเจ้า พระเป็นเจ้าทรงใช้พระศาสนจักร เพื่อทำการติดต่อกับมนุษย์ และมนุษย์เข้าร่วมสนิทสัมพันธ์กับพระเป็นเจ้าโดยทางพระศาสนจักร
10. พระคัมภีร์ใช้คำเปรียบเทียบกับต่างๆ เป็นภาพจำลอง เพื่อบอกให้เราเห็นว่า พระศาสนจักรคืออะไร พระคัมภีร์ส่วนใหญ่จะใช้เรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของกสิกรและคนเลี้ยงสัตว์ พระคัมภีร์เรียกพระศาสนจักรว่า เป็นฝูงแกะ นาข้าว สวนองุ่น อาคาร ครอบครัว หรือวัด นักบุญเปาโลเรียกพระศาสนจักรโดยใช้คำพิเศษว่า พระกายของพระคริสตเจ้า
11. พระศาสนจักรเป็นสังคมที่มองเห็นได้ แต่ส่วนประกอบสำคัญของพระศาสนจักรเป็นสิ่งที่มองเห็นไม่ได้ ส่วนที่เกี่ยวกับมนุษย์ ซึ่งอยู่ในพระศาสนจักรนั้น ต้องขึ้นอยู่กับอำนาจของส่วนที่เกี่ยวกับพระเป็นเจ้า ทุกสิ่งที่มองเห็นได้ขึ้นอยู่กับส่วนที่มองเห็นไม่ได้ ทุกสิ่งที่เกี่ยวกับทรัพย์สินวัตถุเงินทองต้องขึ้นอยู่กับอำนาจของสิ่งที่เกี่ยวกับชีวิตชั่วนิรันดร์

12. พระศาสนจักรเป็นที่รู้จักกันทั่วไปว่า เป็นประชากรของพระเป็นเจ้า ในฐานะเช่นนั้น พระศาสนจักรจึงอยู่ในความเป็นจริงที่สลบซับซ้อน

5. พระศาสนจักรในฐานะประชากรของพระเป็นเจ้า

13. ผู้ขอบรรรมทุกคนไม่ว่าจะเป็นใครก็ตาม เป็นที่พอพระทัยในสายพระเนตรของพระเป็นเจ้าเสมอ แต่พระเป็นเจ้าทรงมีพระประสงค์จะช่วยมนุษย์ทุกคนให้รอด โดยให้มนุษย์ทุกคน เข้าร่วมเป็นหนึ่งเดียวกันในกลุ่มประชากรของพระองค์ มิใช่ให้ต่างคนต่างอยู่ ประวัติศาสตร์แห่งการไถ่กู้มวลมนุษย์ ได้แสดงความจริงข้อนี้ให้ปรากฏแก่เรา นับตั้งแต่สมัยของมหาบุรุษอับราฮัมจนถึงปัจจุบัน
14. ลักษณะพิเศษประการหนึ่งของประชากรของพระเป็นเจ้าคือ “การเป็นประชากรซึ่งเป็นพระสงฆ์และกษัตริย์” หมายความว่าสมาชิกของประชากรนี้กลายเป็นผู้ที่คล้ายคลึงกับพระเยซูเจ้า ซึ่งทรงเป็นทั้งกษัตริย์และพระสงฆ์ สมาชิกของประชากรเปรียบดั่ง “ก้อนหินที่มีชีวิตซึ่งประกอบกันขึ้น เป็นอาคารทางจิตใจ” และในอาคารทางจิตใจนี้มี “การประกอบพิธีกรรมของพระสงฆ์ เพื่อถวายเครื่องบูชาอันเป็นที่สพพระทัยของพระเป็นเจ้าโดยทางพระเยซูเจ้า” ทุกคนที่ได้รับศีลล้างบาปก็มีส่วนในการเป็นพระสงฆ์นี้ แต่อยู่ในฐานะผดแผกกันไปสุดแต่หน้าที่ในลำดับการปกครอง และสุดแต่หน้าที่ในการประกอบกิจของพระสงฆ์
15. พระเป็นเจ้าประทานพระพรหรรษาพิเศษบางชนิด ให้แก่ประชากรของพระองค์ตามที่พระองค์ทรงพอพระทัย เพื่อจะได้ทำประโยชน์แก่พระศาสนจักร พระพรหรรษาพิเศษนี้เรียกว่า Charisms เราต้องยอมรับทราบถึงอำนาจพิเศษนี้ เป็นต้นอำนาจในการกล่าวคำทำนายซึ่งมีความสำคัญโดยเฉพาะพระเป็นเจ้าอาจใช้พี่น้องบางคนของเรา ที่มีสภาพต่ำต้อยที่สุดเพื่อทำให้เราได้ยินเสียงของพระองค์ แต่เราต้องเชื่อมั่นว่าพระคุณที่สมบูรณ์ครบครันที่สุดคือ พระคุณแห่งความรัก
16. ในหมู่ประชากรของพระเป็นเจ้ามีความเป็นหนึ่งกันอย่างใกล้ชิด ทุกคนมีส่วนร่วมในพระคุณพิเศษอย่างเดียวกัน ทุกคนมีส่วนร่วมในผลประโยชน์และในศักดิ์ศรีอันเดียวกัน ยังมีความเป็นหนึ่งเดียวกันด้วยระหว่างผู้อภิบาลสัตบุรุษและบรรดาสัตบุรุษทั้งหลาย ทั้งสองฝ่ายมีความสำคัญต่อกัน ระหว่างผู้อภิบาลและสัตบุรุษ มีการร่วมมือช่วยเหลือกันอย่างใกล้ชิด ผู้อภิบาลคอยรับใช้สัตบุรุษ และสัตบุรุษก็ร่วมมือกับผู้อภิบาล เป็นการตอบแทน นักบุญเอากุสติโนได้เคยกล่าวว่า “สำหรับท่านฉันเป็นสังฆราช แต่อยู่กับท่านฉันคือคริสตชนคนหนึ่ง”
17. พระนางมารีอาพรหมจารี ผู้เป็นมารดาของพระเป็นเจ้า เป็นประจักษ์ไข่มุกล้ำค่าของพระศาสนจักร ข้อความจากพระคัมภีร์ซึ่งกล่าวว่า “ท่านคือสิริมงคลแห่งกรุงเยรูซาเลม ท่านเป็นเกียรติศักดิ์แห่งประชากร” เป็นข้อความที่กล่าวไว้สำหรับพระนางโดยตรง พระนางได้รับเกียรติเหนือบรรดาสรรพสิ่งทั้ง

ในสวรรค์และบนแผ่นดิน ตำแหน่งมารดาพระเจ้าเป็นเกียรติยศสูงสุด ที่พระเป็นเจ้าสามารถประทานให้แก่ผู้ที่พระองค์ได้ทรงสร้างมา ต้องไม่เคารพสักการะพระมารดาของพระเจ้าเหมือนกับพระเป็นเจ้า แต่การถวายเกียรติแก่พระนาง เป็นการทำให้คำสรรเสริญพระนางกลับไปสู่อองค์พระบุตร

18. ศาสนาคาทอลิกจารีตตะวันออก เป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของพระศาสนจักร ซึ่งอยู่ใต้อำนาจขอบธรรมของสมเด็จพระสันตะปาปา แต่เขามีกฎหมายและจารีตศักดิ์สิทธิ์ของเขาเอง พวกเขาเป็นผู้ประกาศพระวรสารไปทั่วโลกด้วย

6. คริสตจักรสัมพันธ์ (Ecumenism)

19. คริสตจักรสัมพันธ์ เป็นการเคลื่อนไหว ในวงการพระศาสนจักร ซึ่งหาหนทางที่จะรวมคริสตชนิกายต่างๆ ให้เป็นอันหนึ่งเดียวกัน คนที่เกิดในนิกายที่แตกแยกไปจากพระศาสนจักรคาทอลิก ไม่มีความผิดใดๆ เลย ทุกคนที่เชื่อในพระคริสตเจ้าและได้รับศีลล้างบาป ก็มีสิทธิเป็นคริสตชนอย่างสมบูรณ์ และมีหน้าที่ปฏิบัติตามพระประสงค์ของพระเยซูเจ้า ซึ่งทรงปรารถนาอย่างแรงกล้า ให้มนุษย์ทุกคนรวมเป็นหนึ่งเดียวกันในฝูงแกะของพระองค์
20. วิถีทางที่จะรวมคริสตชนิกายต่างๆ เข้าด้วยกันนั้น มีความยากลำบากมากมาย เพราะว่ามีข้อวิจารณ์แตกต่างกันมากในการอธิบายพระคัมภีร์ และระเบียบการปกครองตลอดจนการวางตนของพระศาสนจักร แต่ว่าผู้นับถือศาสนาคริสต์ทุกคน รวมกันเป็นหนึ่งเดียวในความเชื่อและความรักต่อพระคริสตเจ้า เราอาจเข้าใจได้ว่า นอกเหนือจากพระศาสนจักรคาทอลิก ก็ยังมีส่วนประกอบที่มีค่ามาก และแม้แต่จารีตศักดิ์สิทธิ์ของคริสตชนิกายอื่นๆ ซึ่งนำไปสู่การร่วมเป็นหนึ่งเดียวกับพระเป็นเจ้า พระคริสตเจ้าไม่ทรงมีพระทัยที่จะยับยั้งขัดขวาง มิให้ใช้ประโยชน์จากส่วนประกอบเหล่านั้น เพื่อช่วยวิญญูณให้รอด
21. คริสตชนทุกคนควรเข้าร่วมในการเคลื่อนไหว เพื่อความสัมพันธ์ระหว่างชาวคริสต์นิกายต่างๆ ให้เป็นหนึ่งเดียวกัน ก่อนอื่น เราจะต้องพยายามรู้จักซึ่งกันและกันให้ดีขึ้น โดยการติดต่อกันอย่างยุติธรรมและเสมอภาค เมื่อจะเข้าประชุมถกเถียงเกี่ยวกับข้อคำสอนของพระศาสนจักร ควรจะได้รับการเห็นชอบจากพระสังฆราชเสมอ
22. พวกเราคาทอลิกต้องยอมรับว่า มีระเบียบและขั้นตอนตามลำดับในข้อความเชื่อ มิใช่ข้อความเชื่อทุกข้อจะมีความสัมพันธ์ในระดับเดียวกันกับข้อความเชื่อขั้นมูลฐาน เราอาจจะให้ความร่วมมือกับคริสตชนิกายอื่น ๆ อย่างปลอดภัยและมีประสิทธิภาพได้ในขอบเขตด้านกิจการทางสังคม เราควรชวนชวนที่จะเพิ่มมิตรภาพ และการร่วมมือกับนิกายอื่นๆ โดยไม่ต้องมีการโต้แย้งกัน และเราต้องยอมรับนับถือพี่น้องในนิกายอื่นว่า เขาได้ดำเนินชีวิตในความเชื่อและความรักต่อองค์พระคริสตเจ้า โดยมีผลงานเด่นชัดน่าชื่นชม

7. พระศาสนจักรในโลกยุคใหม่

23. พระศาสนจักรให้ความสนใจ และเกี่ยวข้องกับปัญหาต่างๆ ของโลก เพราะว่าพระศาสนจักรต้องการรับใช้โลกและพระศาสนจักรต้องพึ่งพาอาศัยโลก เรื่องสำคัญก็คือ พระศาสนจักรต้องอยู่ในโลกนี้ พระศาสนจักรดำเนินชีวิตในโลก และทำงานร่วมกับโลก
24. มนุษย์เป็นจุดศูนย์กลางแห่งจักรวาล ศักดิ์ศรียิ่งใหญ่ที่สุดของมนุษย์ก็คือ สามารถใช้สติปัญญา เพื่อจะรู้จักสิ่งที่เห็นได้ และสิ่งที่มองไม่เห็นไม่ได้ คือรู้จักพระเป็นเจ้า และมีโนธรรมของตนเอง ทำให้เขาสามารถรู้จักกฎหมายของพระเป็นเจ้าซึ่งจารึกในจิตใจของเขา ศักดิ์ศรีของมนุษย์เรียกร้องให้เขาปฏิบัติตามความเชื่อของเขาเอง มิใช่ปฏิบัติ เพราะถูกบีบบังคับหรือกดขี่จากอำนาจของผู้อื่น
25. การจัดตั้งสังคมขึ้นก็เพื่อประโยชน์ของมนุษย์เอง สังคมนี้อาจดีเสรีภาพของบางคนไปบ้าง เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ไม่มีใครจะสามารถทนเฉยอยู่ได้ เมื่อเห็นสภาพเลวร้ายซึ่งเพื่อนพี่น้องได้รับทน เราทุกคนมีความเสมอภาค และต้องมีสิทธิเท่าเทียมกัน สิ่งทีกล่าวถึงศักดิ์ศรีส่วนบุคคล กล่าวถึงสังคมมนุษย์ ตลอดจนความสำคัญของกิจกรรมของมนุษย์ สิ่งเหล่านี้เป็นรากฐานแห่งความสัมพันธ์ และการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นระหว่างพระศาสนจักรกับโลก
26. การหวังใยตนเองเท่านั้นไม่เป็นการเพียงพอ จำเป็นที่จะต้องสนใจผู้อื่นด้วย เป็นภาระของทุกคนที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งตั้งขึ้นเพื่อประโยชน์สำหรับสิทธิของผู้อื่น เช่น กฎหมายเรื่องภาษี และเรื่องสาธารณสุข ฯลฯ
27. กิจการงานของมนุษย์ต้องงานสร้างของพระเป็นเจ้า พระเป็นเจ้าได้ทรงมอบโลกนี้ให้เป็นภาระของมนุษย์ที่จะต้องใช้สติปัญญา และกิจการต่างๆ ดำเนินงานต่อไป ซึ่งวิทยาศาสตร์และความจริงในธรรมชาติ ไม่ขัดแย้งกับความเชื่อ เพราะพระเป็นเจ้าทรงเป็นต้นกำเนิดของทั้งสองสิ่งนี้
28. ความรักระหว่างชายหญิงเป็นพรประเสริฐ ความรักนั้นมุ่งไปเพื่อสืบชีวิตบิดามารดา จึงต้องปฏิบัติภาระนี้ด้วยความรับผิดชอบตรงตามมโนธรรมของตน โดยคำนึงถึงความดีของตนเอง และของลูกหลานที่เกิดมาแล้ว และที่จะเกิดมาอีก อย่างไรก็ตามพวกเขาจะต้องควบคุมวิธีปฏิบัติของเขา ตามมโนธรรม และให้ตรงกับกฎของพระเป็นเจ้า และจะต้องยอมเชื่อฟังต่อคำสอนของพระศาสนจักร ซึ่งมีหน้าที่แปลกฎหมายของพระเป็นเจ้า โดยอาศัยความกระจ่างจากพระวรสาร
29. คริสตศาสนิกชนมีหน้าที่ช่วยทำให้โลกดีขึ้น ให้เป็นโลกสำหรับมนุษย์มากขึ้น ซึ่งทุกคนได้รับการยอมรับนับถือว่า มีสิทธิที่จะปฏิบัติตามจารีตประเพณีของตน โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างทางสังคม ความแตกต่างในเพศ สัญชาติ เชื้อชาติหรือศาสนา

30. การพัฒนาทางเศรษฐกิจต้องทำเพื่อรับใช้มนุษย์ เงินทุนจำนวนมาก ไม่ใช่สิ่งชั่วร้าย หากใช้เพื่อช่วยให้ฐานะของมนุษย์ดีขึ้น แต่เงินทุนจำนวนมากนี้ จะกลายเป็นสิ่งชั่วร้าย หากใช้สร้างความร่ำรวยของคนส่วนน้อย และทำให้เกิดความแตกต่างร้ายแรงระหว่างคนจนคนร่ำรวยดังที่เป็นอยู่ในบางประเทศ

8. โครงสร้างของพระศาสนจักร

31. พระเยซูคริสตเจ้า ได้ทรงสถาปนาพระศาสนจักรของพระองค์ ให้เป็นสังคมที่มองเห็นได้ ประกอบด้วยอำนาจปกครองตามลำดับชั้น สมเด็จพระสันตะปาปาทรงเป็นประมุขสูงสุดของสังคมนี้ พระองค์เป็นผู้สืบตำแหน่งของนักบุญเปโตร พร้อมกับพระสังฆราชผู้สืบตำแหน่งจากอัครสาวก สมเด็จพระสันตะปาปาทรงเป็นผู้ไม่รู้จักผิดพลาดในข้อคำสอนที่พระเป็นเจ้าของพระองค์ทรงเผยแสดงทุกข้อ เช่นเดียวกัน คณะสังฆราชทั่วโลก รวมกันเป็นอันหนึ่งเดียวกับพระสันตะปาปา ก็ไม่รู้จักผิดพลาดในข้อคำสอนของพระเป็นเจ้าของพระองค์ด้วย

9. พระสังฆราช

32. หน้าที่หลักของพระสังฆราชคือประกาศพระวรสาร เพื่อให้มนุษย์เอาตัวรอด โดยอาศัยความเชื่อ อาศัยศีลล้างบาป และอาศัยการปฏิบัติตามพระบัญญัติ
- พระสังฆราชในเวลาเดียวกันก็เป็นสงฆ์สูงส่ง มีอำนาจแจกจ่ายธรรมล้ำลึกของพระเป็นเจ้าของพระองค์ ในที่สุดพระสังฆราชมีอำนาจแท้จริงในการปกครองสังฆมณฑล มิใช่คล้ายเจ้านายฝ่ายโลก แต่โดยการตามแบบอย่างของพระเยซูเจ้าผู้ทรงเป็นนายชุมพาบาลที่ดี
33. พระสังฆราชเอาใจใส่อภิบาลสังฆมณฑลของตน อันเป็นส่วนหนึ่งของประชากรของพระเป็นเจ้าของพระองค์ มีคณะสงฆ์เป็นผู้ช่วยเหลือ พระสงฆ์เป็นผู้ร่วมงานของพระสังฆราชและร่วมเป็นหนึ่งเดียวกับพระสังฆราช พระสงฆ์ขึ้นอยู่กับอำนาจของพระสังฆราช ในการปฏิบัติภารกิจสงฆ์ โดยทางพระสงฆ์ พระสังฆราชเป็นผู้ทำให้สัตบุรุษศักดิ์สิทธิ์ สอนและปกครองสัตบุรุษ เป็นต้นในการประกอบพิธีบูชามิสซา

10. พระสงฆ์

34. พระสงฆ์เป็นสมาชิกแห่งประชากรของพระเจ้าของพระองค์ โดยได้รับศีลบวช พระสงฆ์อุทิศตนเพื่อรับใช้สังคม พิธีบวชด้วยการเจิมน้ำมันศักดิ์สิทธิ์ ทำให้ผู้บวชเป็นพระสงฆ์ตามรูปแบบของพระคริสตเจ้าผู้เป็นพระสงฆ์สูงสุด พิธีบวชทำให้ผู้บวชสามารถแจกจ่ายสิ่งศักดิ์สิทธิ์ อันล้ำค่าของพระเจ้าของพระองค์ให้แก่ผู้อื่น พระเจ้าของพระองค์ได้ทรงเลือกสรรพระสงฆ์จากประชาชน แต่พระองค์ไม่ได้แยกเขาออกจากประชาชน และไม่แยกออกจาก

ผู้ที่ไม่มีความเชื่อ เพราะว่าในฐานะเป็นเพื่อน และเป็นนายชุมพาที่ดี เขาต้องพยายามชักนำทุกคนมาหา พระเยซูคริสต์เจ้า

35. ภาระกิจสำคัญที่สุดของพระสงฆ์คือ การประกาศสอนพระวรสาร และถวายบูชามิสซา ซึ่งเป็นยอดแห่ง การประกาศ เทศนาพระวรสารตามวิถีทางของตนเอง พระสงฆ์พร้อมที่จะรับใช้ทุกคน เป็นต้นคนจน ตาม แบบอย่างของพระคริสต์เจ้า พระสงฆ์ต้องพยายามสร้างกลุ่มชน หรือครอบครัวทางวิญญานขึ้นในหมู่คริสตชนทุกคน ภาระหน้าที่ของพระสงฆ์ต้องเกี่ยวข้องกับภาระหน้าที่ของพี่น้องฆราวาสในชุมชน พระสงฆ์ต้องฟังความคิดเห็นของฆราวาส เอาใจใส่ต่อความต้องการของเขา เหมือนกับเป็นพี่น้องของเขา ในครอบครัวเดียวกัน พระสงฆ์ต้องยอมรับนับถือประสบการณ์และความรู้ความชำนาญของฆราวาส ผู้เชี่ยวชาญในวงการต่างๆ

11. ฆราวาส

36. ฆราวาสเป็นสมาชิกแห่งประชากรของพระเป็นเจ้า แม้ว่าจะมิได้สังกัดในคณะสงฆ์ หรือคณะนักบวช แต่ ฆราวาสก็รวมอยู่ในพระกายทิพย์ของพระคริสต์เจ้าด้วยศีลล้างบาป ฆราวาสมีคุณสมบัติสงฆ์และ ประกาศของพระเยซูเจ้า อนึ่ง ฆราวาสได้รับมอบหมายหน้าที่ อันโยงอยู่ในพระศาสนจักรและในโลก มี หน้าที่จัดแจงให้กิจการฝ่ายโลกเอื้อประโยชน์แก่อาณาจักรของพระเป็นเจ้า
37. โดยทางศีลล้างบาปและศีลกำลัง ฆราวาสก็ได้รับการอภิเษกคล้ายพระสงฆ์ เพื่อเขาจะได้ถวายตนเองแก่ พระเป็นเจ้า และอุทิศชีวิตรับใช้พระเป็นเจ้า ตามฐานะและความสามารถของตน ร่วมกับพระคริสต์เจ้า และรวมในวงสงฆ์ผู้ถวายบูชา การรับทนความทุกข์ยากลำบากในชีวิต และในหน้าที่การงาน อย่างอดทน พากเพียร มีคุณค่าประดุจ “เครื่องบูชาที่สบพระทัยพระเป็นเจ้า อาศัยพระเยซูคริสต์เจ้า”
38. ฆราวาส มีหน้าที่ประกาศพระวรสารด้วยเช่นกัน ฆราวาสทำหน้าที่นี้ โดยการเป็นพยานด้วยความเชื่อ และการเป็นตัวอย่างที่ดี คำสอนจากพระวรสาร ร่วมกับการมีชีวิตเป็นพยานยืนยันถึงพระวรสาร มีพลัง ยิ่งใหญ่ สามารถทำการเปลี่ยนโลกได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งฆราวาสจะต้องดำเนินชีวิตครอบครัวตามหลัก พระวรสาร วิธีนี้ จะเป็นแนวทางให้โลกรู้จักราชอาณาจักรของพระเป็นเจ้า และจะเปลี่ยนแปลงโลกไป ในทางดีขึ้นทุกวัน
39. จิตตารมณ์แห่งพระวรสารควรเข้าถึงโลกในทุกด้าน ทั้งในด้านชีวิตสังคม วัฒนธรรม และในธุรกิจการงาน ฆราวาสได้รับมอบหมายหน้าที่อันนี้ให้ปฏิบัติ ในเวลาเดียวกัน ฆราวาสมีสิทธิได้รับศาสนบริการอย่างอุดม สมบูรณ์ คือได้รับการแจกจ่ายอาหารแห่งพระวาจา และอาหารปังศักดิ์สิทธิ์จากโต๊ะบูชา เป็นต้นศีลมหา สนินท ฆราวาสมีสิทธิที่จะพูดความจริงแก่พระสงฆ์ ผู้ทำหน้าที่อภิบาลสัตบุรุษ ด้วยความรอบคอบและ

ความเคารพนับถือ ในทางกลับกัน พระสงฆ์ผู้อภิบาลสัตบุรุษควรยอมรับรู้ถึงความรับผิดชอบที่มอบหมาย ให้ฆราวาสทำ ให้พระสงฆ์รับฆราวาสด้วยอัธยาศัยไมตรี และให้อิสระที่จะปฏิบัติภารกิจ

12. สามเณรลาถัยและพระกระแสะเรียก

40. พระศาสนจักรต้องการพระสงฆ์จำนวนมาก พระกระแสะเรียกสำหรับพระสงฆ์เริ่มผลิดอกในครอบครัว คริสตังค์ก่อนอื่น ต่อมาพระกระแสะเรียกนี้จะค่อยๆ เจริญขึ้นในโรงเรียนและในวิทยาลัย บิดามารดา และครูบาอาจารย์ เปรียบเสมือนชาวสวนที่คอยบำรุงรักษาพระกระแสะเรียกอันเปรียบเสมือนดอกไม้นี้ คริสตังค์ทุกคนก็มีหน้าที่ช่วยบำรุงรักษาพระกระแสะเรียกสำหรับพระสงฆ์นี้ด้วย
41. สามเณรลาถัยเปรียบเสมือนแปลงเพาะชำเมล็ดพืช สามเณรลาถัยเป็นสถานที่อบรมผู้สมัครเป็นพระสงฆ์ คริสตังค์ทุกคนจึงมีหน้าที่ต้องช่วยบำรุงสามเณรลาถัย ตามฐานะและความสามารถของตน คริสตังค์ทุกคน มีหน้าที่สวดภาวนา เพื่อให้พระกระแสะเรียกสำหรับพระสงฆ์ทวีมากยิ่งขึ้น ตามพระวาจาของพระเยซูเจ้า ซึ่งได้ทรงตรัสไว้ว่า “จงวอนขอเจ้าของนา ให้ส่งคนงานมาเก็บเกี่ยวข้าวของพระองค์เถิด เพื่อให้พระองค์ ทรงใช้คนงานจำนวนมากมาทำงานในไร่องุ่นของพระองค์”

13. คณะนักบวช

42. ชีวิตนักบวช มิใช่เป็นชีวิตซึ่งอยู่กึ่งกลางระหว่างพระสงฆ์และฆราวาส แต่เป็นชีวิตของผู้ที่แสวงหาความ ศักดิ์สิทธิ์ครบครันฝ่ายวิญญูณ คือ ปรรณานาที่จะติดตามพระเยซูเจ้าอย่างใกล้ชิด ด้วยการปฏิบัติตาม คำแนะนำของพระวรสาร มีชายหญิงผู้ศักดิ์สิทธิ์ และมีชื่อเสียงเป็นจำนวนมาก ได้จัดตั้งนักบวชคณะ ต่างๆ ขึ้น ท่านเหล่านั้น พยายามนำหลักพระวรสารมาใช้ ตามความต้องการของพระศาสนจักร และตาม ความต้องการของสังคมโลก ทุกช่วงเวลาในประวัติศาสตร์ ผู้ตั้งคณะนักบวช ได้รับพระคุณพิเศษจากพระ จิตเจ้า ผู้ทรงดลใจให้ท่านเขียนกฎและข้อบังคับของคณะของตนขึ้น เมื่อกฎข้อบังคับประจำคณะเหล่านั้น ได้รับการเห็นชอบ และได้รับการรับรองเป็นทางการจากผู้ใหญ่ของพระศาสนจักรแล้ว ก็เท่ากับว่า พระศาสนจักรได้รับรองว่า กฎวินัยของคณะนักบวชต่างๆ นั้น เป็นไปตามคำอธิบายพระวรสารอย่าง ถูกต้อง
43. คณะนักบวชคณะต่างๆ มีหน้าที่คอยรับใช้พระศาสนจักรทั่วโลก และคอยรับใช้พระศาสนจักรในท้องถิ่น ของตนด้วย นักบวชแต่ละคนคอยรับใช้คณะของตน และอารามนักบวชทุกแห่งคอยรับใช้พี่น้องสมาชิก ทั่วไปทั้งหมด ตามแบบอย่างของพระเยซูเจ้า ซึ่งได้เคยตรัสไว้ว่า “เรามาในโลกนี้ มิใช่เพื่อให้คนอื่นรับใช้ เรา แต่เรามาเพื่อรับใช้ผู้อื่น”

14. กิจการของผู้แพร่ธรรมในพระศาสนจักร

44. พระเยซูเจ้าได้ทรงมอบภาระหน้าที่ ให้พระศาสนจักรเผยแผ่พระวรสาร หรือพูดอีกนัยหนึ่ง ให้ไปประกาศข่าวดี ข่าวดีนี้ก็คือ การประกาศให้มนุษย์ทั่วไปรู้ว่า พระเป็นเจ้าทรงพอพระทัยช่วยพวกเขาให้รอด โดยทางพระเยซูเจ้า ไม่มีการประกาศอันใดจะประเสริฐกว่าการประกาศให้ทราบว่า พระเยซูเจ้าได้ทรงช่วยมนุษย์ให้รอดอาศัยความตายของพระองค์ได้อย่างไร ไม่มีความรู้อื่นใดที่จะปลอบจิตใจมนุษย์ เท่ากับการรู้ว่า โดยอาศัยพระโลหิตของพระเยซูเจ้า เราทุกคนได้รับการอภัยบาปทั้งสิ้นอย่างแน่นอน และเรามีสิทธิพิเศษ ที่จะได้รับมรดกในอาณาจักรของพระเป็นเจ้า
45. พระเป็นเจ้าทรงมีพระประสงค์จะช่วยมนุษย์ทุกคนให้รอดไปสวรรค์ พระองค์จึงได้ทรงมอบหมายหน้าที่ ให้พระศาสนจักรประกาศพระวรสาร เพื่อจะเอาตัวรอดไปสวรรค์ จึงจำเป็นจะต้องเชื่อว่า พระเยซูเจ้า ทรงเป็นคนกลาง ระหว่างเรากับพระเป็นเจ้า พระเป็นเจ้าทรงประทานพระเยซูเจ้าให้มาเป็นผู้ช่วยให้เรารอด ความเชื่อในตัวมนุษย์เกิดจากการได้ยินได้ฟัง และทุกคนก็ได้ยินได้ฟังพระวาจาของพระเป็นเจ้า ดังนั้นพระศาสนจักรมีหน้าที่ประการแรกคือ ประกาศพระวาจาของพระเป็นเจ้า กิจการเผยแผ่พระศาสนา และเผยแผ่พระวรสาร มิใช่เพียงแต่เป็นหน้าที่สำคัญของพระศาสนจักรเท่านั้น แต่พระศาสนจักรยังต้องดำเนินกิจการใหญ่หลวงนี้อยู่ตลอดเวลาด้วย จำเป็นที่เดียวที่จะต้องประกาศความเชื่อ และประกาศให้ทุกคนกลับใจมาเชื่อในเรื่องเดียวกันด้วย
46. คริสตังค์ทุกคนรวมกันเป็นอันหนึ่งเดียวกันในสังคมแห่งความเชื่อ สังคมแห่งความเชื่อนี้คือประชากรของพระเป็นเจ้า โดยวิธีนี้ แผนการของพระเป็นเจ้าก็เป็นอันสำเร็จสมบูรณ์ แผนการของพระองค์นั้นคือ รวบรวมมนุษย์ทุกคนในโลกนี้ให้เป็นหนึ่งเดียวกัน เพื่อให้ทุกคนสามารถเรียกพระองค์ว่า “พระบิดาของเรา” เราคริสตังค์ทุกคนควรรวมเป็นหนึ่งเดียวกันด้วยสายสัมพันธ์แห่งความรัก สายสัมพันธ์แห่งความรักนี้ เป็นพยานยืนยันว่า เราได้ยอมรับพระคริสตเจ้าเป็นพระอาจารย์และเป็นพระเจ้าผู้ไถ่กู้เราให้รอด
47. บรรดาศิษย์ทุกคนของพระคริสตเจ้า ควรมีความรักต่อเพื่อนมนุษย์ อันจะทำให้เขาปรารถนาที่จะทำงานเพื่อทำคุณประโยชน์แก่ทุกคนในสังคม ศาสนาคริสต์ควรทำทุกสิ่งขจัดความหิวโหย ขจัดการไร้การศึกษา และขจัดความเจ็บไข้ได้ป่วย และเพื่อให้มนุษย์ทุกคนได้รับการประกันว่าจะมีการดำรงชีวิตในสภาพที่ดีขึ้น
48. ผู้ที่มีความเชื่อยอมดำเนินชีวิตตามรอยพระบาทของพระคริสตเจ้า ผู้ที่มีความเชื่อทุกคนควรจะซื่อสัตย์จงรักภักดีต่อพระเยซูเจ้า พระเป็นเจ้าทรงเรียกผู้ที่มีความเชื่อ ให้มาร่วมสนิทเป็นหนึ่งเดียวกับพระองค์ โดยทางพระเยซูคริสตเจ้า ผู้ทรงเป็นคนกลางระหว่างเรากับพระเป็นเจ้า เมื่อมนุษย์คนใดได้ทำบาปหนัก และเขาได้กลับใจมาหาพระเยซูเจ้า เขาก็กลับเป็นผู้ชอบธรรมโดยฤทธิ์แห่งพระโลหิตของพระองค์ การกลับใจที่แท้จริงต้องแสดงออกมาในรูปแบบของการเปลี่ยนแปลงความรู้สึกในจิตใจและเปลี่ยนนิสัย ซึ่ง

ต้องเห็นได้ชัดแจ้งในชีวิตของเขา ผู้ที่มีความเชื่อและซื่อสัตย์ต่อพระเยซูเจ้าเมื่ออยู่ในโลกนี้ ก็เป็นเครื่องหมายให้เป็นที่ประจักษ์ชัดว่า พระเป็นเจ้าทรงสถิตอยู่กับมนุษย์

15. พิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์

49. พิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ เป็นจารีตพิธีซึ่งพระเยซูเจ้า ในฐานะคนกลางระหว่างพระเป็นเจ้ากับมนุษย์ และในฐานะมหาสงฆ์ผู้ยิ่งใหญ่ ได้ทรงประกอบขึ้น ร่วมกับพระศาสนจักรทั่วโลกของพระองค์ ในการประกอบจารีตพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์นี้ งานไถ่กู้ของพระคริสตเจ้า มาปรากฏอยู่ต่อหน้าเรา และแจกจ่ายผลแห่งการไถ่กู้นั้นให้แก่เรา พิธีบูชามิสซาและศีลศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ เป็นจารีตพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ที่สำคัญ
50. จากลักษณะภายในนั้น จารีตพิธีกรรมเป็นการประกอบพิธีของพระศาสนจักรทั่วโลก ร่วมกับพระเยซูเจ้าผู้เป็นมหาสงฆ์สูงสุด การที่สัตบุรุษมาร่วมชุมนุมกันเพื่อประกอบจารีตพิธีกรรมนี้ เป็นการแสดงถึงส่วนลึกล้ำ ในธรรมชาติของพระศาสนจักรเอง คือ พระศาสนจักรมีส่วนประกอบภายในเป็นสองภาค ภาคที่เป็นมนุษย์และภาคที่มีลักษณะของพระเป็นเจ้า ส่วนหนึ่งมองเห็นได้ แต่อีกส่วนหนึ่งมองเห็นไม่ได้ ภาคหนึ่งทำกิจการภายนอก แต่อีกภาคหนึ่งรำพึงภาวนาสนิทกับพระเจ้า ภาคหนึ่งปรากฏอยู่ในโลกนี้ แต่อีกภาคหนึ่งอยู่ในวิถีทางไปสู่โลกหน้าในรันดร
51. พระเยซูเจ้าได้ทรงทำการไถ่กู้มนุษยชาติ โดยหลังพระโลหิตของพระองค์ รับทรมานและทรงกลับคืนชีพ ซึ่งเราเรียกว่าธรรมล้ำลึกปัสกา พระเป็นเจ้าทรงใช้อัครสาวกไปประกาศถึงการไถ่กู้มนุษยชาตินี้ ให้มนุษย์ทุกคนได้รู้จัก และทำให้ธรรมล้ำลึกปัสกา ปรากฏอยู่ต่อหน้าพวกเขา และแจกจ่ายธรรมล้ำลึกนี้แก่พวกเขาแต่ละคน เป็นต้นโดยการประกอบพิธีบูชามิสซา เพื่อที่จะนำกิจการอันน่าพิศวง แสดงให้คนทั่วไปได้เห็นว่า พระคริสตเจ้าสถิตอยู่ในพระศาสนจักรโดยวิธีต่างๆ
52. จารีตพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ ไม่ใช่เป็นเรื่องเวทย์มนต์คาถา ในลักษณะหมู่ไปโกมา เพื่อจะได้รับผลจากจารีตพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ มนุษย์จะต้องสำนึกผิด กลับใจมาหาพระเยซูเจ้าด้วยจริงใจ และดำเนินชีวิตด้วยความเชื่อต่อหน้าองค์พระเยซูเจ้าจริงๆ
53. งานธรรมทูตของพระศาสนจักร มีจุดมุ่งไปที่พิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ เป็นต้นมุ่งไปที่พิธีบูชามิสซา หลังจากที่ได้ความเชื่อและกลับใจแล้ว มนุษย์ต้องทำตนเป็นพยานยืนยันถึงความเชื่อ ความไว้วางใจ และความรักของตนเอง การร่วมจารีตพิธีกรรมนี้ เป็นพยานยืนยันถึงความเชื่อ และความไว้วางใจ ซึ่งแผ่ไปถึงความรักด้วย
54. กิจศรัทธาทั้งหลาย ซึ่งช่วยให้คนเราเข้าร่วมสนิทกับพระเป็นเจ้านั้น มีรากฐานอยู่ที่จารีตพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ กิจการศรัทธาเหล่านั้นมีค่าควรสรรเสริญ และมีคุณประโยชน์เกิดผลดีแก่ประชากรคริสตังค์ คำภาวนาทุกบทของคริสตังค์ก็คือ คำภาวนาของพระศาสนจักร เพราะว่าคริสตังค์เป็นสมาชิกของพระศาสน

จักร พระเยซูเจ้าทรงเป็นคนกลาง ระหว่างเรากับพระเป็นเจ้าแต่ผู้เดียว พระองค์ทรงนำคำภาวนาของเรา ไปเสนอแก่พระเป็นเจ้า

55. เพื่อประกอบพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ กลุ่มคริสตชนมาชุมนุมร่วมกัน เพราะว่า การประกอบพิธีจารีตศักดิ์สิทธิ์ มีใช้กิจกรรมส่วนตัว แต่เป็นกิจกรรมสาธารณะของกลุ่มคริสตชน ด้วยเหตุผลอันเดียวกันนี้ ในการประกอบพิธีจารีตศักดิ์สิทธิ์ จึงไม่ใช่การแสดงอภิสิทธิ์ในรูปใดๆ และไม่ว่ากรณีใดๆ การประกอบจารีตพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ เป็นของสำหรับทุกคนและเพื่อประโยชน์สำหรับทุกคน ไม่มีสงวนสิทธิ์สำหรับบุคคลใดๆ

16. การศึกษา

56. สิทธิอันศักดิ์สิทธิ์ยิ่งของมนุษย์ประการหนึ่งก็คือ สิทธิที่จะได้รับการศึกษาอบรมและหาความรู้ทุกชนิด ตามความสามารถและตามฐานะของตนโดยเฉพาะ
57. คริสตังค์ก็มีสิทธิที่จะเข้าถึงความเชื่อหรือรับการอบรมในความเชื่อของตน หลักความเชื่อซึ่งคริสตังค์ควร รู้จักดีที่สุดคือ ธรรมล้ำลึกแห่งการไถ่กู้มนุษย์ คือคริสตังค์จะต้องรู้ว่า ธรรมล้ำลึกนี้เป็นอะไรบ้าง ได้เกิดขึ้นเมื่อไร ใครเป็นผู้กระทำการไถ่กู้ชาติมนุษย์ และได้ทรงทำอะไรเพื่อไถ่กู้มนุษย์ และได้ทรงแจกจ่ายผลแห่งการไถ่กู้มนุษย์มาสู่เราโดยวิธีใด คริสตังค์คนใดไม่รู้จักให้คำตอบแก่คำถามดังกล่าวนี้ ก็ไม่สามารถจะ ได้ชื่อว่าเป็นคริสตังค์ที่แท้จริง เพราะว่า เพื่อจะเป็นคริสตังค์ จะต้องมีความเชื่อในเรื่องนี้ และดำเนินชีวิตตามหลักความเชื่อข้อนี้ด้วย
58. การดำเนินชีวิตคริสตังค์ จำเป็นต้องปฏิบัติสิ่งที่สำคัญ อย่างมั่นคงสม่ำเสมอไปคือ การเป็นพยานยืนยันความเชื่อในพระคริสตเจ้า รักเพื่อนมนุษย์เหมือนรักตนเอง และเป็นพยานถึงความไว้วางใจในชีวิตหน้า อาศัยพระเยซูเจ้า การให้การศึกษอบรมคริสตังค์ ก่อนอื่น อยู่ที่การพัฒนาความเชื่อ ความไว้วางใจ และความรักให้เจริญทวีขึ้น
59. บิดามารดามีสิทธิที่จะอบรมสั่งสอนบุตรธิดา ตามความเชื่อในศาสนาของแต่ละคน รัฐมีหน้าที่ให้ประกันสิทธิแก่บิดามารดา ที่จะเลือกสถานที่ศึกษาอบรมแก่บุตรของตนอย่างเสรี การอบรมสั่งสอนบุตรด้วยตัวอย่างดีของพ่อแม่ เป็นการอบรมขั้นพื้นฐานของคริสตังค์ ซึ่งไม่มีสิ่งใดมาแทนได้

แปลจาก Summary of the Teachings of Vatican II ใน New Saint Joseph Sunday Missal (Complete Edition) หน้า 1,380 – 1,392.

(พิมพ์คัดลอกจากสารวัดอาสนวิหารอัสสัมชัญ ปีที่ 9 ฉบับที่ 41 วันอาทิตย์ที่ 9 ตุลาคม 1977 - ปีที่ 10 ฉบับที่ 5 วันอาทิตย์ที่ 29 มกราคม 1978)